

Lier kommune

|                                 |
|---------------------------------|
| Arbeids- og sosialdepartementet |
| Vedlegg 1                       |
| S.nr. 200503121 - 19            |

## UTSKRIFT AV MØTEBOK HELSE-, MILJØ- OG SAMFUNNSUTVALGET

Sak nr. 60

|               |        |                         |
|---------------|--------|-------------------------|
| Saksmappe nr: | Arkiv: | Saksbehandler:          |
| 05/1773       | 400    | Elisabeth<br>Sommerfelt |

### Til behandling i:

| Saksnr  | Utvalg                             | Møtedato   |
|---------|------------------------------------|------------|
| 60/2005 | Helse-, miljø- og samfunnsutvalget | 19.10.2005 |

### HØRING; Forslag til ny lov om arbeids- og velferdsforvaltningen og tilpasninger i visse andre lover

#### Helse-, miljø- og samfunnsutvalgets vedtak:

Lier Kommune ser positivt på forslaget til lovgrunnlag for ny arbeids- og velferdsforvaltning der hovedmålet for reformen er:

- Å få flere i arbeid og færre på stønad
- Forenkle for brukerne og tilpasse til brukernes behov
- Få en helhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning

Loven gir de nødvendige bestemmelser om den nye statsetaten og om førstelinjetjenesten, oppgaver og organisering. Det skal etableres en førstelinje med et arbeids- og velferdskontor i hver kommune som skal være brukernes kontaktsted for hele tjenestespekteret i dagens tredelte forvaltning. Det statlige ansvaret skal samles i en ny statlig etat for arbeid og velferd. Aetat og trygdeetaten avvikles. Kommunene beholder sitt ansvar for oppgaver etter lov om sosiale tjenester. Førstelinjetjenesten skal baseres på et forpliktende samarbeide mellom stat og kommune nedfelt i lokale samarbeidsavtaler. Lier Kommune ser positivt på at sosialtjenesten i Lier innpasses i dette fellesskapet. Det vil bli vurdert hvorvidt andre deler av kommunenes hjelpeapparat skal være med. Det vil det bli tatt initiativ til diskusjon internt om dette.

De lovendringene som er nødvendige for å etablere og regulere den nye statsetaten legges fram og det ser enkelt og fleksibelt ut. Omfanget av de organisatoriske bestemmelsene er begrenset til et minimum og det legges opp til stor grad av lokal tilpasning.

Regelverk om taushetsplikt og opplysningsplikt som skal gjelde for den nye arbeids- og velferdsforvaltningen, brukermedvirkning, individuell plan og behovsvurdering, partsstilling og beredskapsbestemmelser samles i loven.

I Lier kommune har vi over flere år hatt gode erfaringer med et tett samarbeide med aetat Drammen og med Lier trygdekontor. Det er bygget opp gode samhandlingsrutiner og arenaer som har gitt gode resultater i form av kortere ventetid på tiltak tilpasset den enkelte bruker og med felles ansvar for avklaring og løsninger. Den nye organiseringen vil gjøre det lettere å bygge videre på de erfaringene som er gjort. Vi tror det er mye å hente på at samarbeidet ikke blir så personavhengig som i dag. Alle de tre instansene som er nevnt har uttalt seg positivt til et tettere fysisk og organisatorisk samarbeide.

**ØKONOMI:** Lier Kommune forutsetter at kommunen ikke får økte utgifter ved denne omorganiseringen. Staten skal dekke utgiftene til flytting og det forutsettes at vi finner en fordeling av utgiftene til drift som alle kan profitere på.

**ORGANISERING:** Arbeids- og velferdskontoret skal etableres som en egen enhet som opptrer utad i forhold til brukere og lokalsamfunn i eget navn. Faglig sett er det to likeverdige samarbeidspartnere, men med en felles administrativ ledelse, sies det. Det skal være en statlig etat og en kommunal sosialtjeneste. Tradisjonelt har sosialtjenesten hatt mye ansvar for koordinering i h.h.t. LOST. Kontoret skal som et minimum dekke kommunens oppgaver knyttet til å yte økonomisk sosialhjelp og statlige oppgaver knyttet til informasjon, enklere veiledning og bistand. Når det gjelder de kommunale oppgavene, viser forsøkene som har vært gjennomført at det gir store gevinster å trekke med flere av sosialtjenestens ansatte enn bare de som behandler søknader om sosialhjelp. Slik får en best utnyttet den kompetanse som er utviklet med stor bredde i vurderingene. I Lier vil alle i dagens sosialtjeneste som et minimum bli med til nytt kontor. Det er samtidig viktig å ikke miste relasjonen til resten av det kommunale hjelpeapparatet. Svært mange av brukerne har psykiske problemer, rusproblemer eller andre sammensatte problemer.

**Organiseringen lokalt vil bli drøftet som ledd i den lokale avtalen som må inngås, herunder også hvordan kontoret skal ledes. For Lier kommune er det vesentlig at den kommunale delen av kontoret beholder sin forankring i kommunen, som en del av det totale hjelpeapparatet. Vi mener det må være mulig å beholde dette selv om mottak og koordinerte tjenester framstår samlet utad.**

**LOKAL AVTALE:** Det skal inngås en lokal samarbeidsavtale mellom kommunen og statlig etat. Som forberedelse til slik avtale **bør det opprettes en prosjektorganisasjon** som bl.a. forankres i kommunens øverste politiske og administrative ledd. Innenfor de fastsatte rammer skal partene ha stor frihet til å finne fram til hensiktsmessige løsninger lokalt. Kommunen internt må ha separate diskusjoner rundt hvor store deler av hjelpeapparatet som skal innpasses.

**TAUSHETSPLIKT:** Regjeringen kommer med forslag til lovmessig grunnlag for taushetsplikt og personvern.

## **Helse-, miljø- og samfunnsutvalgets behandling:**

Rådmannens forslag til vedtak ble fremmet og vedtatt enstemmig.

## **Rådmannens saksutredning:**

### **Sammendrag:**

Regjeringen la i St. prp. Nr.46 (2004-2005) "Ny arbeids- og velfersforvaltning" fram forslag om en ny organisering av arbeids- og velferdsforvaltningen. Stortinget behandlet proposisjonen 31.mai 2005 og ga sin tilslutning til Regjeringens forslag. Nå kommer forslaget til lovgrunnlag for den nye forvaltningen.

Det statlige ansvaret, som i dag er delt på to etater- Aetat og trygdeetaten – samles i en ny etat: arbeids- og velferdsetaten. Det skal etableres en førstelinje med et arbeids- og velferds kontor i hver kommune. Kontoret skal være det samlende kontaktstedet for hele tjenestespekteret i dagens tredelte forvaltning slik at borgerne får ett sted å henvende seg. Det er et minimum at kommunens oppgaver etter kapittel 5 i LOST og staten etablerer et felles kontor. Kommuner og statsetat skal etter reformen ha stor frihet til å organisere tjenestene for å sikre høy formålseffektivitet, og mulighet for tilpasning til lokale forhold. Lovendring er nødvendig for å etablere den nye statsetaten og gi organisatoriske bestemmelser for denne, samt å gi et rettslig rammeverk for det lokale samarbeidet mellom statsetaten og kommunene.

Dette inkluderer bestemmelser som sikrer at personvern kan ivaretas i et tett samarbeid mellom stat og kommune om og med felles brukere. Kommunens organisering av sosialtjenesten skjer stort sett etter reglene i kommuneloven. Klage- og ankebestemmelsene blir for sosialtjenestens del opprettholdt som i dag. Loven innebærer ingen endringer med hensyn til hvilke oppgaver som kommunene etter gjeldende lovgivning skal utføre.

### **Utredning:**

Etter Stortingets behandling endte det med at dagens ansvarsdeling mellom stat og kommune ble opprettholdt. Økonomisk sosialhjelp ble beholdt som en skjønnsbasert og behovsprøvd ytelse i kommunal regi. Arbeidsmarkedspolitikken og ansvaret for denne forble nasjonalt og folketrygdens pensjons- og stønadsordninger skal fortsatt ha en nasjonal forankring.

**ORGANISERING:** Organisatorisk skal det fortsatt være en statlig etat og en kommunal sosialtjeneste. Økonomisk ansvar, personalansvar og politisk styring vil således foregå etter to forvaltningsmessige linjer. Det medfører utfordringer med hensyn til koordineringen. Førstelinjetjenesten skal gi brukeren et tilbud om helhetlig avklaring av sine behov uavhengig av hvilke deler av arbeids- og velfersforvaltningen som har det underliggende ansvar for ytelser og tjenester. Organiseringen bak skranken skal være effektiv og brukeren skal få en fast kontaktperson dersom han har sammensatte behov. Kontoret skal fremstå som en egen enhet som opptre utad i forhold til brukere og lokalsamfunn i eget navn. "Kontoret bør derfor ha en enhetlig administrativ ledelse" sies det. Det sies at kontoret vil bli å betrakte som ett organ i forhold til offentlighetsloven, underordnet både arbeids- og velferdsdirektoratet og kommunen. Imidlertid skal de ansatte tjenestemenn beholde sine tilsettingsforhold i h.h.v. stat og kommune og det medfører ingen endringer i deres arbeidssrettslige forhold. Hvordan statsetatens og Rådmannens overordnede og helhetlige ansvar ivaretas må reguleres i de lokale avtalene. Det blir en utfordring å framstå som en felles enhet /"en-dør" utad overfor brukerne. Kontoret skal som et minimum dekke kommunens oppgaver knyttet til å yte

økonomisk sosialhjelp og statlige oppgaver knyttet til informasjon, enklere veiledning og bistand. Kontoret skal derved gi bistand til å søke arbeid, fatte enkle vedtak, motta søknader, sørge for at vedtak blir fattet og være brukerens kontaktpunkt videre mot andre funksjoner. Som regel vil kontoret også dekke mer avanserte statlige funksjoner. Når det gjelder de kommunale oppgavene, viser forsøkene som har vært gjennomført at det gir store gevinster å trekke med flere av sosialtjenestens ansatte enn bare de som behandler søknader om sosialhjelp. Slik får en best utnyttet den kompetanse som er utviklet. I Lier vil alle i dagens sosialtjeneste bli med til nytt kontor. Andre kommunale tjenesteområder enn den rene sosialtjeneste kan være aktuelle for samlokalisering i et arbeids- og velferdskontor. Den nye førstelinjen skal ivareta tjenestene til brukergrupper med ulike problemer og behov, for eksempel rusmisbrukere, bostedsløse, mennesker med psykiske problemer og mennesker i alle aldre med funksjonshemminger. Det lovfestes kun plikt for økonomisk sosialhjelp til å være med, men hele dagens kommunale ansvar for oppfølgingen etter sosialtjenesteloven, for eksempel oppgaver knyttet til kapittel 4 og kapittel 6 kan inngå. Også dette er oppgaver der rehabilitering og selvhjelpsperspektivet står sentralt. For å ivareta formålet må det lokalt trekkes en ytre grense for hvilke kommunale tjenester som kan legges til kontoret. Momenter her vil være tjenestens innretning mot arbeid og nærhet til sosialtjenesten. Et annet hensyn er at forvaltningen ikke må bli for altomfattende. Dersom forvaltningen blir så stor at den må deles i mindre enheter, tapes lett gevinsten ved reformen.

**I Lier kan en for eksempel tenke seg at det lokale Brukerkontoret samt Boligservicekontoret vil være aktuelle for en vurdering av innpassing i felleskontoret. Når det gjelder flyktningearbeidet, er det den delen av dette arbeidet som gjelder koblingen til arbeidsmarkedet som vil være mest nærliggende, det samme vil gjelde psykisk helse. Samarbeidet med andre tjenesteområder som ikke inngår i den nye forvaltningen, skal også fremgå av lokale avtaler.**

**KOMPETANSE / KULTUR:** Både sentrale og lokale myndigheter må støtte opp under etableringen av en felles førstelinjetjeneste med en rekke tiltak for å fremme felles holdninger, kultur og etablere en felles faglig plattform. Det vil stilles store krav til felles kultur og til kompetanse og samarbeide.

**ØKONOMI:** Lier Kommune forutsetter at kommunen ikke får økte utgifter ved denne omorganiseringen. Samfunnsmessig forventes det store gevinster ved at flere kommer i arbeid og ved at gjennomsnittlig varighet i stønadsforløp reduseres. Selv små forbedringer i måloppnåelse beregnes å kunne gi opptil flere milliarder i gevinst for samfunnet. På lengre sikt beregnes det også at man vil få store administrative effektiviseringsgevinster i form av redusert dobbeltarbeide, dobbelkompetanse, mer hensiktsmessig kontorstruktur og stordriftsfordeler. I tillegg til effektiviseringsgevinst når det gjelder ledelse, stabs- og støttefunksjoner og en mer effektiv arealutnyttelse. Det er forutsatt at produksjon og servicenivå i gjennomføringsfasen skal opprettholdes minst på dagens nivå. Gjennomføringskostnadene er anslått til nærmere 3 milliarder kroner fordelt over en periode på 3-5 år. Staten skal bære kostnadene dersom kommunen får utgifter knyttet til flytting for samlokalisering.

**LOKAL AVTALE:** Det skal inngås en lokal samarbeidsavtale mellom kommunen og statlig etat som regulerer utgifter, resultatansvar, felles mottak, samhandlingsrutiner, styringssystemene og konfliktløsning. Som forberedelse til slik avtale bør det opprettes en

prosjektorganisasjon som forankres i kommunens øverste politiske og administrative ledd. Innenfor fastsatte rammer skal partene ha stor frihet til å finne fram til hensiktsmessige løsninger lokalt. Som underlag for de lokale partenes avtaleinngåelse vil regjeringen invitere KS til å inngå en rammeavtale. En slik avtale vil være et viktig instrument til å gi felles styringssignaler til statsetaten og de enkelte kommuner om etablering av førstelinjetjenesten. Kommunen kan i noen tilfeller gis ansvar for arbeidsmarkedstiltak for personer som mottar økonomisk stønad fra kommunen, og det kan etableres interkommunale kontorer i små kommuner.

**FORSLAG TIL LOVENDRINGER:** Det legges fram forslag til ny Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen til erstatning for Lov om arbeidsmarkedstjenester som inneholder de organisatoriske bestemmelser for aetat. Lov om folketrygd er den i dag den viktigste og mest omfattende av de lovene trygdeetaten omfatter. Det statlige ansvaret for arbeids- og velferdsforvaltningen samles i en etat og oppgavene overføres til denne. Det vil komme en egen lovproposisjon i høst hvor det blir foretatt en samlet gjennomgang av alle de lovbestemmelsene som må endres.

Lov om sosiale tjenester innfører et nytt ledd:

”Kommunens myndighet etter denne lov kan etter reglene i kommuneloven delegeres til et interkommunalt organ eller annen kommune.”

**TAUSHETSPLIKT:** Regjeringen kommer med forslag til lovmessig grunnlag for taushetsplikt og personvern. Når forvaltningsorgangrensene endres ved sammenslåing eller samlokalisering, må konsekvensene for reglene som gjelder behandling av personopplysninger også gjennomgås. Hensynet til forvaltningens arbeidsforhold og personvernet må nøye veies mot hverandre. I dag er det slik at dette best løses ved innhenting av Samtykkeerklæringer. Taushetsplikten etter sosialtjenesteloven og folketrygdloven er svært omfattende. For aetat vil en samordning med de reglene som i dag gjelder for de to andre instansene bety en innskjerping av kravene de har på seg i dag, i det opplysninger om klientforhold i aetat i seg selv ikke er taushetsbelagt i dag. Taushetsplikt vil da også for dem gjelde f.data, yrke, bosted, arbeidssted m.m. I følge Forvaltningsloven er taushetsplikten ikke til hinder for at opplysninger brukes til det formål de er gitt eller innhentet for, og dette bør komme fram i loven. Opplysninger kan imidlertid ikke sirkulere fritt og dette kan innebære et krav til anonymisering i forbindelse med veiledning og adgangsbegrensninger internt i datasystemene slik at saksbehandlere ikke kan gå inn i taushetsbelagte opplysninger i andre tilfeller enn der det foreligger et tjenestelig behov for det. Taushetsplikten er ikke til hinder for at to organer utveksler opplysninger der de samarbeider om løsningen av saken som opplysningene er innhentet for. Sosialkontoret har i henhold til Folketrygdloven og arbeidsmarkedsloven stor mulighet til å innhente opplysninger fra de to statlige etatene, selv uten samtykke fra klienten. Sosialtjenesteloven er langt strengere på dette feltet. Konklusjonen er at en ny arbeids- og velferdsforvaltning langt på vei kan operere tilfredsstillende innenfor gjeldende regler. Etatene har imidlertid ikke hatt tilgang til hverandres arkiver direkte. Det er nødvendig med en egen lovbestemmelse for evt. å gi dette. I forslaget til ny lov sies det at det vil være anledning til å opprette felles arkiv og saksbehandlingssystem. Plassering av behandlingsansvar blir en viktig avgjørelse i forhold til behandling av personopplysninger. Dette må bestemmes i de avtalene som inngås.

**BRUKERMEDVIRKNING:** på individnivå er allerede sikret gjennom flere lovbestemmelser. Lov om sosiale tjenester pålegger sosialtjenesten en plikt til å rådføre seg med brukeren ved utforming av tjenestetilbudet. Det er ikke ansett hensiktsmessig å lovfeste i detalj hvordan brukermedvirkningen skal sikres. Reformen innebærer en samordnet tilnærming og individuell plan står sentralt som rettighet og virkemiddel.

DET ER FORETATT EN OPPSUMMERING AV DE SAMORDNINGSFORSØK SOM ER  
GJORT: Denne ligger vedlagt.

**Vedlegg:**

Høringsnotat: "Forslag til ny lov om arbeids- og velferdsforvaltningen og tilpasninger i visse andre lover."

Oversendelsebrev datert 08.08.2005.

Oppsummering av samordningsforsøkene.

UTSKRIFT TIL:

Sosialtjenesten v/Elisabeth Sommerfelt, her

Rett utskrift bevitnes:

Dato: .....21.10.05..... Anne K. Olafsen.